

Zelena čistka

Zelena čistka nacionalna je kampanja kojoj je cilj podizanje svijesti hrvatskih građana o njihovoj ulozi u stvaranju i načinu odlaganja otpada, a kulminacija kampanje je akcija čišćenja divljih odlagališta organizirana po principu *Djeluj lokalno, misli globalno*. Kampanja okuplja brojne lokalne akcije diljem zemlje čime zajedno uspijemo u jednom danu očistiti cijelu Hrvatsku. 2021. kampanja će se 18. rujna održati već desetu godinu zaredom u sklopu svjetske akcije World Cleanup Day!

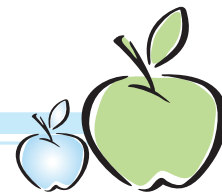
Provedbom *Zelene čistke* Hrvatska nastavlja biti dijelom priče većih razmjera čime utječe na svijest građana o zdravim navikama, čistom okolišu i aktivnom pristupu rješavanja problema. Dio smo tima od 180 zemalja koje mijenjaju svijet.

Može se reći da je *Zelena čistka* prava međusektorska rapsodija koja okuplja sve sektore i raznolike dionike u jedinstvenom cilju - čišći okoliš za sve nas. Srce *Zelene čistke* aktivni su građani, volonteri, jer bez njih ona nije moguća. Do sada je više od 380.000 građana odvojilo svoje vrijeme, energiju, a ponekad i financije kako bi se u njihovoj sredini stvari promijenile nabolje, u zelenom smjeru.

Ideja je krenula 2012. iz Opatije, kada se Udruga Žmergo odvažila pokrenuti priču za koju su gotovo svi govorili da je u Hrvatskoj neizvediva. Akcije čišćenja nisu novost, ali ono što izdvaja *Zelenu čistku* (ZČ) je povezanost, duh zajedništva i suradnja svih zainteresiranih kako bi u samo jednom danu dali svoj doprinos na terenu. S uvjerenjem da je moguće ujediniti Hrvatsku predanim radom, to se zaista i ostvarilo. Već deset

godina Hrvatska živi i čisti zajedno. Volonteri, udruge, jedinice lokalne uprave, odgojno-obrazovne institucije, komunalna društva, poduzeća, svi zajedno preuzeli su odgovornost i učinili ono nešto što je potrebno. Na krilima entuzijazma i uvjerenja da možemo bolje, kako je krenula, ova priča živi i dan danas, koordinirana na volonterskoj bazi, a uz podršku Grada Opatije.

Osnovni cilj *Zelene čistke* uključiti je što veći broj građana, odnosno volontera, u organizirano čišćenje nepravilno odbaćenog otpada te tako osvijestiti građane o problemu otpada i važnosti pravilnog postupanja s njim. Jer, dok ne izađemo na teren i vidimo o kojem problemu govorimo, teško možemo nekome objasniti zašto je otpad najveći okolišni problem u Hrvatskoj. Stoga je važno da se kampanja, uz medijsku prisutnost kroz medijske partnere i PR aktivnosti, promovira putem kanala oglašavanja i društvenih mreža – TV-a, radija, tiska, jumbo plakata, online, internetom i Facebook stranica kampanje. Tako će se motivirati građane na sudjelovanje, a ujedno će se podići njihova svijest o važnosti očuvanja okoliša, pri čemu svatko od nas ima svoju ulogu.

Mapiranje divljih odlagališta putem aplikacije izvrstan je način poticanja aktivnog sudjelovanja građana i njihovog uključivanja u rješavanje problema. Samo jednim klikom svatko postaje aktivni građanin koji utječe na lokalne promjene. Za potrebe organizacije

akcije, ali i osvještavanja građana te poticanja jedinica lokalne samouprave da u mnogim sredinama aktivnije pristupe rješavanju tog problema, volonteri ZČ koriste aplikaciju TreshOUT za mapiranje divljih odlagališta otpada i njihovo postavljanja na zajedničku kartu s

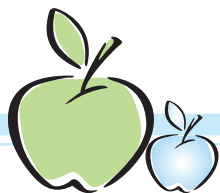

opisom otpada te procjenom njegove količine. Sve informacije o korištenju mobilne aplikacije dostupne su na mrežnoj stranici www.zelena-cistka.org.

Odlični rezultati akcija prethodnih godina samo su dodatni poticaj da i 2021. godine, bez obzira na okolnosti, okupimo volontere u brojne aktivnosti u sklopu kampanje. Količine do sada prikupljenog otpada (33.500 t) govore nam da su akcije bile i više nego uspješne, ali i da još uvijek postoji razlog organiziranja akcija čišćenja divljih odlagališta otpada.

Otkad nam je, početkom 2020. godine pandemija koronavirusa ograničila i bitno izmijenila svakodnevnicu, akcije čišćenja divljih odlagališta otpada uvelike su se preselile u one našeg virtualnog dvorišta. Stoga smo se na globalnoj razini okrenuli manjim volonterskim akcijama čišćenja, ploggingu u manjim grupama, osiguravajući provođenje aktualnih epidemioloških mjera, prilagođavajući se situaciji, a naročito je naglasak stavljen na akcije digitalnog čišćenja, otvarajući pitanje i problematike digitalnog otpada i digitalnog otiska naših novih, online života i navika. Izuzetno interesantni su podaci da su emisije CO₂ u 2020. povezane s internetom veće od emisija

svjetske zrakoplovne industrije, dok je IT sektor potrošio 7% svjetske proizvodnje energije i svake godine emitira 900 milijuna tona CO₂. Pretpostavka je da će 2025. spremišta podataka (serveri) trošiti 1/5 proizvedene energije. Postavlja se imperativ za osvješćivanjem građana o tom okolišnom problemu koji nije toliko vidljiv, ali je itekako zabrinjavajući. I zato je potrebno odvojiti nešto vremena kako bi se obrisali nepotrebni online dokumenti, stare e-poruke, nekorisćene aplikacije, duplikati i mutne fotografije i videozapisi koji ispunjavaju uređaje za

pohranu, virtualne *oblake* i druge online platforme te odjaviti se s nepotrebnih mailing lista. Još uvijek postoje područja koja moramo učiniti zelenijima, čak i naš online prostor u koji se preselio velik dio naših privatnih, ali i profesionalnih života.

Upravo iz tih razloga, pogotovo u ovim izazovnim vremenima, želimo održati kontinuitet ove, od lokalnih vlasti kao i građana, prepoznate kampanje, održati volonterski angažman građana, njihovo uključivanje i druženje sa svrhom na otvorenom, u prirodi,

pazeći na svoje i zdravlje drugih, kao i potaknuti drugačije, a podjednako važne akcije čišćenja digitalnog otpada.

Poziv na zajedništvo i pozitivnu energiju koja će nam, promjenom našeg odnosa prema okolišu i prirodi te zbrinjavanju otpada, omogućiti bolje sutra, je na snazi.

Pridružite se i zajedno očistimo svijet u jedan dan!

Helena Traub
Udruga Žmergo Opatija
helena@zmergo.hr

